

รูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย The School Administration Model in Border Special Economic Development Zones Chiangrai Province

ศุภฤทธิ ไชยเลิศ¹, สุวดี อุปปินใจ², พูนชัย ยาวีราช³

Suparit Chailert¹, Suwadee Ouppinjai², Phoonchai Yawirach³

Corresponding Author E-mail: kru.out@gmail.com

Received: 2024-02-25; Revised: 2024-03-12; Accepted: 2024-04-06

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น 2) สร้างรูปแบบ และ 3) ประเมินรูปแบบ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 303 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูป Sample Size Calculator ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 คน ผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบ จำนวน 30 คน เครื่องมือ ได้แก่ 1. แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยมีค่า IOC = 0.67 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .709 - .776 2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กำหนดประเด็นสัมภาษณ์ โดยใช้ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อคำถามโดยที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ และ 3. แบบประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยมีค่า IOC = 0.67 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .715 วิเคราะห์ข้อมูลจาก ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอันดับ 1 คือ รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน 2) รูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย มีชื่อรูปแบบ คือ “รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน ในการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย” ประกอบด้วย หลักการบริหารโรงเรียน 4 หลักการ วัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียน 4 วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียน 8 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบไปด้วย ระดับของการกำหนดเป้าประสงค์, กระบวนการกำหนดเป้าประสงค์, ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์กับการตัดสินใจ, ธรรมชาติของกระบวนการตัดสินใจ, ธรรมชาติของโครงสร้าง, การเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม, ลักษณะของผู้นำ, แบบของภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้อง และ 3) รูปแบบมีความถูกต้องและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารโรงเรียน, เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

² Master's degree in Educational Administration Student, Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

² Advisor, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³ Co-Advisor, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

Abstract

This research aimed to study develop a school administration model in the border special economic development zone Chiangrai province proceeds in 3 steps as follows: 1. Study the current condition, desired condition and necessary needs, 2. Creating the model, and 3. Evaluate the model. Population includes administrators, teachers and educational personnel, 303 people. The sample was determined using calculations from the Sample Size Calculator program. The sample size was 175 people, 7 experts in expert-based seminars, and 30 experts in format evaluation. The tools are 1. questionnaires that's a 5-level rating scale with an IOC = 0.67 – 1.00 and the reliability = .709 - .776 2. structured interviews, determine interview topics using the information from Step 1, review questions for completeness by an independent study consultant and 3. assessment of accuracy and feasibility that's a 5-level rating scale with an IOC = 0.67 – 1.00 and the reliability = .715. Data were analyzed from averages, standard deviation, PNI^{Modified}, and content data analysis. The research results were found as follows;

1) Current conditions and desired conditions regarding concepts and principles of school administration models in border special economic development zones Chiangrai province, overall is at a moderate level. And necessary requirements regarding the concepts and principles of the school management model in border special economic development zone Chiangrai province, the first overall is the Collegial Models. 2) The format name of school administration model in border special economic development zone Chiangrai province is “Collegial Models in school administration in border special economic development zones Chiangrai province” consists of 4 principles of school administration, 4 objectives of school administration, and 8 elements of the school administration model which consists of The level of goal setting, the goal setting process, the relationship between goals and decision-making, the nature of the decision-making process, the nature of the structure, the connection with the environment, the nature of the leader, the type of leadership involved, and 3) The style is accuracy and feasibility at a high level.

Keywords: School administration model, Border special economic development zones

บทนำ

นโยบายการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone: SEZs) มุ่งหมายเปลี่ยนพื้นที่ชายแดนสู่พื้นที่เศรษฐกิจใหม่และเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ กระจ่ายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน ตลอดจนแก้ปัญหาความมั่นคง (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559) จังหวัดเชียงรายเป็นหนึ่งในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษในปี พ.ศ. 2558 โดยมีพื้นที่เป้าหมาย 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน ได้ให้ความสำคัญในการเตรียมเด็กและเยาวชนให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยกระบวนการสร้างคนด้วยการให้การศึกษาและการฝึกอบรมให้กับเด็กและเยาวชนอย่างทั่วถึงเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ อันก่อให้เกิดความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองและได้หลักสูตรการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่มีคุณภาพ

การจัดการศึกษาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจึงต้องยึดศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพเพื่อสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตนเอง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 22 ที่กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดถือว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดัง “การเรียนรู้ที่มุ่งหวังด้านบุคลิกภาพ”

หรือ “Learner-Centered Education” ที่เน้นไปที่บทบาทของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้ และให้ความสำคัญกับความสามารถของแต่ละบุคคลในการพัฒนาตนเอง มุ่งสู่การเป็นผู้เรียนที่สร้างความรู้เองได้ และมีส่วนร่วมในกระบวนการการเรียนรู้ (Office of the Education Council. 2017) การพัฒนาผู้เรียนและการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว โดยสามารถมองเห็นจากมุมมองต่าง ๆ ดังนี้ 1) พัฒนาและเพิ่มสมรรถนะ 2) การปรับตัวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม 3) การสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่น 4) การสร้างผู้นำและผู้ประกอบการ 5) การสร้างความเสมอภาคระหว่างพื้นที่

การจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่มีคุณภาพ หน่วยงานการศึกษาหลายพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษได้เริ่มออกแนวทางการทำงาน เป้าหมายและกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาโรงเรียนที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ โดยในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ได้มีการวางแผนจัดการศึกษาแบบบูรณาการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยมีความต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต ทักษะอาชีพพร้อมรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเตรียมความพร้อมผู้เรียนเข้าสู่อาเซียนอย่างเป็นรูปธรรม จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และการประเมินตนเองในภาพรวมของโรงเรียนยังประสบปัญหาและทิศทางการบริหารโรงเรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตร วิธีการสอน การวัดผลประเมินผล และผู้เรียนในโรงเรียนยังขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่งผลให้การดำเนินงานไม่เพิ่มขึ้นไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพราะผู้เรียนมีทักษะไม่ตรงกับสายงานหรือไม่เพียงพอความต้องการของผู้ประกอบการ อีกทั้งโรงเรียนยังจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ ขาดความเชื่อมโยงกันระหว่างทฤษฎีกับการทำงาน ความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนและสถานประกอบการที่ไม่มีความพร้อม ครูขาดแนวทางและเทคนิคในการจัดการเรียนการสอน ขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาดำเนินตามศักยภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานในโลกปัจจุบัน การบริหารโรงเรียนจำเป็นต้องแก้ไขปัญหานั้น พัฒนาทักษะในการเรียนรู้ด้านสื่อเทคโนโลยี ทักษะชีวิต และการทำงานเป็นแรงงานที่มีคุณภาพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ตามเป้าหมายต้องกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาให้มีการบูรณาการสอดคล้องกับนโยบายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน มุ่งเน้นโรงเรียนขยายโอกาสและโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา จึงได้ขยายชั้นเรียนรองรับประชากรในวัยเรียนให้ได้เรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับไปเป็นประชากรที่มีความรู้ โดยพื้นฐานผู้เรียนส่วนใหญ่มาจากกลุ่มครอบครัวแรงงานและเกษตรกร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะกับการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถให้ผู้เรียนเป็นแรงงานที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณภาพ จึงต้องอาศัยรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่เข้มแข็งและสอดคล้องกับเป้าหมาย การจัดการศึกษาแบบบูรณาการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ การแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เคารพ ยอมรับความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม ทักษะการใช้ภาษา ทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ การมีงานทำและตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม ขาดแคลนและสร้างสรรค์ (ทวีศักดิ์ หงษ์เจริญ, นันทรัตน์ เจริญกุล. 2563: 43-45)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ตามแนวคิดของหลักการบริหารโรงเรียน วัดดูประสงค์ของการบริหารโรงเรียน และองค์ประกอบของรูปแบบในการบริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนาการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถพัฒนาการบริหารโรงเรียนให้มีความเหมาะสมกับประเภทและขนาดของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการวิจัย และสร้างกรอบแนวคิดในการการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการและภาวะผู้นำทางการศึกษา

รูปแบบการบริหารจัดการและภาวะผู้นำทางการศึกษา (Model of Educational Leadership and Management) เป็นทฤษฎีการบริหารการศึกษาที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในแวดวงวิชาการบริหารการศึกษา เนื่องจากมีการทดสอบเชิงประจักษ์เบื้องต้นในระบบการศึกษาของสหราชอาณาจักร ซึ่งมีการอธิบายอย่างละเอียดผ่านตัวอย่างจริงจากโรงเรียนประถม มัธยม และวิทยาลัยในประเทศอังกฤษ เวลส์ และอีกหลายประเทศใกล้เคียง ทั้งนี้พบว่ารูปแบบดังกล่าวแบ่งออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ 1) รูปแบบการทางการ 2) รูปแบบการมีส่วนร่วม 3) รูปแบบเน้นการเมือง 4) รูปแบบเน้นตัวบุคคล 5) รูปแบบกำกับดูแล และ 6) รูปแบบเน้นวัฒนธรรม โดยในแต่ละประเภทจะมีองค์ประกอบของการบริหาร 8 องค์ประกอบย่อย เพื่อใช้ในการจำแนกรูปแบบ ดังนี้ 1) ระดับชั้นในการกำหนดเป้าประสงค์ 2) กระบวนการในการกำหนดเป้าประสงค์ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์กับการตัดสินใจ 4) ธรรมชาติของกระบวนการตัดสินใจ 5) ธรรมชาติของโครงสร้าง 6) ความเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม 7) ลักษณะของผู้นำ และ 8) รูปแบบภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้อง (Bush, 2003)

2. แนวทางการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นการศึกษาการบริหารภายใต้ลักษณะเฉพาะตามบริบทและสภาพพิเศษของพื้นที่ โดยแบ่งประเด็นที่ทำการศึกษออกเป็น 1) หลักการบริหารโรงเรียน 2) วัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียน 3) วิธีการดำเนินงาน 4) การประเมินผลการบริหาร และ 5) ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

3. การพัฒนารูปแบบ จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยได้สรุปและกำหนดขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียน พร้อมทั้งศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสาร

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียน โดยการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) โดยใช้ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 และข้อมูลที่ศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสาร

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบ (Joyce, & Weil, 1996; Phengsawat, 2010; Udomsree, 2015)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบโรงเรียน แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษา นำเสนอเป็นภาพที่ 1 ดังนี้

1. รูปแบบการบริหาร มีรูปแบบการบริหารจัดการทางการศึกษา (Models of Educational Leadership and Management) ของ Tony Bush (2003) 6 รูปแบบ ดังนี้
 - (1) รูปแบบทางการ (Formal Models)
 - (2) รูปแบบการมีส่วนร่วม (Collegial Models)
 - (3) รูปแบบเน้นการเมือง (Political Models)
 - (4) รูปแบบเน้นตัวบุคคล (Subjective Models)
 - (5) รูปแบบกำกวม (Ambiguity Models)
 - (6) รูปแบบเน้นวัฒนธรรม (Cultural Models)
 องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมีองค์ประกอบ จำนวน 8 ด้าน ของ (Tony Bush ,2003) ที่ใช้จำแนกรูปแบบดังนี้
 - (1) ระดับชั้นในการกำหนดเป้าประสงค์
 - (2) กระบวนการในการกำหนดเป้าประสงค์
 - (3) ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์กับการตัดสินใจ
 - (4) ธรรมชาติของกระบวนการตัดสินใจ
 - (5) ธรรมชาติของโครงสร้าง
 - (6) ความเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม
 - (7) ลักษณะของผู้ผู้นำ
 - (8) รูปแบบภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้อง
2. ลักษณะโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย
3. ส่วนประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้
 - (1) หลักการบริหารโรงเรียน
 - (2) วัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียน
 - (3) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียน
4. การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียน
 - (1) ด้านความถูกต้องของรูปแบบ
 - (2) ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ

รูปแบบการบริหาร
โรงเรียนในเขตพัฒนา
เศรษฐกิจพิเศษชายแดน
จังหวัดเชียงราย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research) โดยผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย มีประชากรจำนวน 319 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการ 4 คน รองผู้อำนวยการ 12 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 303 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูป Sample Size Calculator โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 95% ค่าความคาดเคลื่อน เท่ากับ 5% และค่าสัดส่วนประชากร เท่ากับ 50% ซึ่งได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 175 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการ 4 คน รองผู้อำนวยการ 7 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 164 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item-Objective Congruence: IOC) แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน ระยะเวลาการทำงานในโรงเรียนปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามของแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 68 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ด้านตามแนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการทางการศึกษา ได้แก่ 1) แนวคิดและหลักการของรูปแบบการบริหารโรงเรียน จำนวน 20 ข้อ และ 2) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียน จำนวน 48 ข้อ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วจึงนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้ Priority Needs Index แบบปรับปรุง (PNI_{Modified})

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ที่ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบมีเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อการค้นหารูขุมที่ตีที่สุดในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยพิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญจาก 3 กลุ่มความเชี่ยวชาญ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ด้านการบริหารงานโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย

กลุ่มที่ 2 ด้านนโยบายการบริหารการศึกษา หรือผู้มีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

กลุ่มที่ 3 ด้านการวิจัยหรือผลงานวิชาการ เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาเอก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบด้วย ผลวิจัยจากขั้นตอนที่ 1 (สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น) รูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย และประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนและนำรูปแบบที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 30 คน ที่ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งต้องเป็นมีคุณสมบัติตามข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

1.1 ผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านนโยบาย และแผนด้านการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.2 ผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

1.3 ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ คือ แบบประเมินความถูกต้อง และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย โดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน ระยะเวลาการทำงานในโรงเรียนปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามของแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ด้านตามแนวคิดการประเมินรูปแบบก่อนนำไปประยุกต์ใช้ ได้แก่ 1) ด้านความถูกต้อง จำนวน 5 ข้อ และ 2) ด้านความเป็นได้ จำนวน 10 ข้อ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งนี้มีเกณฑ์ผ่านการประเมินคือรูปแบบจะต้องมีค่าเฉลี่ยในแต่ละรายการตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจะต้องมีค่าไม่เกิน 1.00

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ตามแนวคิดและหลักการของรูปแบบการบริหารโรงเรียน

การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ตามแนวคิดและหลักการของรูปแบบการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 6 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบทางการ, รูปแบบผู้ร่วมงาน, รูปแบบเน้นการเมือง, รูปแบบเน้นตัวบุคคล, รูปแบบก้ำกวม และรูปแบบเน้นวัฒนธรรม และตามองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ระดับขั้นในการกำหนดเป้าประสงค์, กระบวนการในการกำหนดเป้าประสงค์, ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์กับการตัดสินใจ, ธรรมชาติของกระบวนการตัดสินใจ, ธรรมชาติของโครงสร้าง, ความเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม, ลักษณะของผู้นำ และ แบบของภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาดังตารางที่ 1 - 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับแนวคิด และหลักการของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงรายในภาพรวม

รายการ	ระดับความคิดเห็น						ความต้องการจำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. รูปแบบการบริหารแบบทางการ	3.62	.287	มาก	4.63	.300	มากที่สุด	.279	2
2. รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน	3.62	.365	มาก	4.69	.349	มากที่สุด	.296	1
3. รูปแบบการบริหารแบบเน้นการเมือง	3.10	.304	ปานกลาง	3.58	.418	มาก	.155	3
4. รูปแบบการบริหารแบบเน้นตัวบุคคล	3.07	.224	ปานกลาง	3.05	.661	ปานกลาง	-.007	4
5. รูปแบบการบริหารแบบก้ำกวม	2.75	.328	ปานกลาง	1.93	.710	น้อย	-.298	6
6. รูปแบบการบริหารแบบเน้นวัฒนธรรม	3.00	.358	ปานกลาง	2.81	.651	ปานกลาง	-.063	5
ภาพรวม	3.19	.200	ปานกลาง	3.45	.321	ปานกลาง		

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น เกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม พบว่าสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รูปแบบการบริหารแบบทางการ และแบบผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 3.62$) และน้อยที่สุดได้แก่ รูปแบบการบริหารแบบกำกับ ($\bar{X} = 2.75$) ผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.69$) รองลงมาได้แก่ รูปแบบการบริหารแบบทางการ ($\bar{X} = 4.63$) และน้อยที่สุดได้แก่ รูปแบบการบริหารแบบกำกับ ($\bar{X} = 1.93$) และผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นพบว่า รายการที่มีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) อันดับ 1 คือ รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน ($PNI_{Modified} = .296$) อันดับ 2 คือ รูปแบบการบริหารแบบทางการ ($PNI_{Modified} = .279$) และอันดับ 3 คือ รูปแบบการบริหารแบบเน้นการเมือง ($PNI_{Modified} = .155$)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม

รายการ	ระดับความคิดเห็น						ความต้องการจำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ระดับของการกำหนด								
เป้าประสงค์	3.03	.228	ปานกลาง	3.56	.370	มาก	.175	2
2. กระบวนการกำหนดเป้าประสงค์	2.96	.147	ปานกลาง	3.31	.329	ปานกลาง	.118	5
3. ความสัมพันธ์ระหว่าง								
เป้าประสงค์กับการตัดสินใจ	3.08	.171	ปานกลาง	3.18	.465	ปานกลาง	.033	7
4. ธรรมชาติของกระบวนการ								
ตัดสินใจ	3.21	.156	ปานกลาง	3.51	.280	มาก	.094	6
5. ธรรมชาติของโครงสร้าง	3.20	.215	ปานกลาง	3.92	.205	มาก	.225	1
6. การเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม	2.93	.180	ปานกลาง	2.64	.569	ปานกลาง	-.099	8
7. ลักษณะของผู้ผู้นำ	3.33	.217	ปานกลาง	3.80	.270	มาก	.141	4
8. แบบของภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้อง	3.23	.151	ปานกลาง	3.69	.248	มาก	.142	3
ภาพรวม	3.12	.100	ปานกลาง	3.45	.203	ปานกลาง		

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ลักษณะของผู้ผู้นำ ($\bar{X} = 3.33$) รองลงมาได้แก่ แบบของภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.23$) และน้อยที่สุด การเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 2.93$) ผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ธรรมชาติของโครงสร้าง ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมา ได้แก่ ลักษณะของผู้ผู้นำ ($\bar{X} = 3.80$) และน้อยที่สุด ได้แก่ การเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 2.64$) และผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น พบว่า รายการที่มีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น อันดับ 1 คือ ธรรมชาติของโครงสร้าง ($PNI_{Modified} = .225$) อันดับ 2 คือ ระดับของการกำหนดเป้าประสงค์ ($PNI_{Modified} = .175$) และอันดับ 3 คือ แบบของภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้อง ($PNI_{Modified} = .142$)

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย รูปแบบการบริหารที่สร้างขึ้นมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ชื่อรูปแบบ “รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน ในการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย”

2.2 หลักการการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย

2.2.1 หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจน ครอบคลุมงานทั้งหมด มีการกำหนดกลุ่มงานที่มีความสอดคล้องกับบริบทที่มี ตามสายบังคับบัญชา และการประสานคน เพื่อให้เกิดความคล่องตัว จัดระบบงาน ใช้ความรู้ความสามารถในการจัดงานให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ร่วมงาน

2.2.2 หลักการบริหารเชิงบูรณาการ พัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ที่จะต้องบริหารแบบมีส่วนร่วม มีลักษณะของผู้นำแบบประชาธิปไตย จะให้ความสำคัญ ให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของผู้ร่วมงาน ยอมรับและเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นร่วมแก้ปัญหาและร่วมตัดสินใจ

2.2.3 หลักการบริหารเชิงคุณภาพ มีการใช้กลยุทธ์ด้านการบริหารและการจัดการที่มุ่งเน้นในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน ให้มีความรู้ เข้าใจหลักการของนโยบาย มีความรอบรู้และมีทักษะในการทำงาน สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามแนวทางที่กำหนด มีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ และรื้อรอยการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลในการทำงาน สามารถทำงานสำเร็จตามเป้าหมายกำหนด โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ตามมาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.4 หลักการบริหารเชิงเครือข่าย สร้างเครือข่ายสถานศึกษา การทำงานร่วมกันในลักษณะของเครือข่าย การศึกษามีจุดเริ่มต้นที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่น

2.3 วัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย

2.3.1 พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ที่มุ่งเน้นการกระจายสิทธิอำนาจการบริหารและการตัดสินใจ แก่บุคลากรบางกลุ่ม หรือเพื่อนร่วมงานทุกคนขององค์กร

2.3.2 เพื่อเปิดโอกาสให้คนในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจต่าง ๆ

2.3.3 เพื่อใช้กระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อหาจุดยืนและความเห็นชอบร่วมกัน เพื่อนำไปสู่ฉันทามติ

2.3.4 เพื่อกระจายสิทธิอำนาจต่าง ๆ ในองค์กร ไปให้กลุ่มบุคคล หรือทุกคนในองค์กรที่มีความเข้าใจ วัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นอย่างดี

2.4 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย

2.4.1 ระดับของการกำหนดเป้าประสงค์ในการบริหารโรงเรียน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียนในระดับสถานศึกษา และได้รับความเห็นชอบจากบุคลากรทุกคนในโรงเรียน

2.4.2 กระบวนการกำหนดเป้าประสงค์ในการบริหารโรงเรียน กำหนดโดยการเห็นชอบร่วมกันระหว่างบุคคล ภายในและบุคคลภายนอกโรงเรียน

2.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์กับการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียน ตัดสินใจโดยยึดความเห็นชอบร่วมกันของผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนเป็นหลัก

2.4.4 ธรรมชาติของกระบวนการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียน เน้นการมีส่วนร่วมของบุคคลภายในและบุคคลภายนอกโรงเรียน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นหลัก

2.4.5 ธรรมชาติของโครงสร้างในการบริหารโรงเรียน โครงสร้างการบริหารโรงเรียน โดยการกระจายอำนาจ การตัดสินใจและรับผิดชอบให้กับบุคลากรในระดับต่าง ๆ ให้บุคลากรมีอิสระในการทำงานและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นำไปสู่การมีส่วนร่วมและความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร บุคลากรในโรงเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

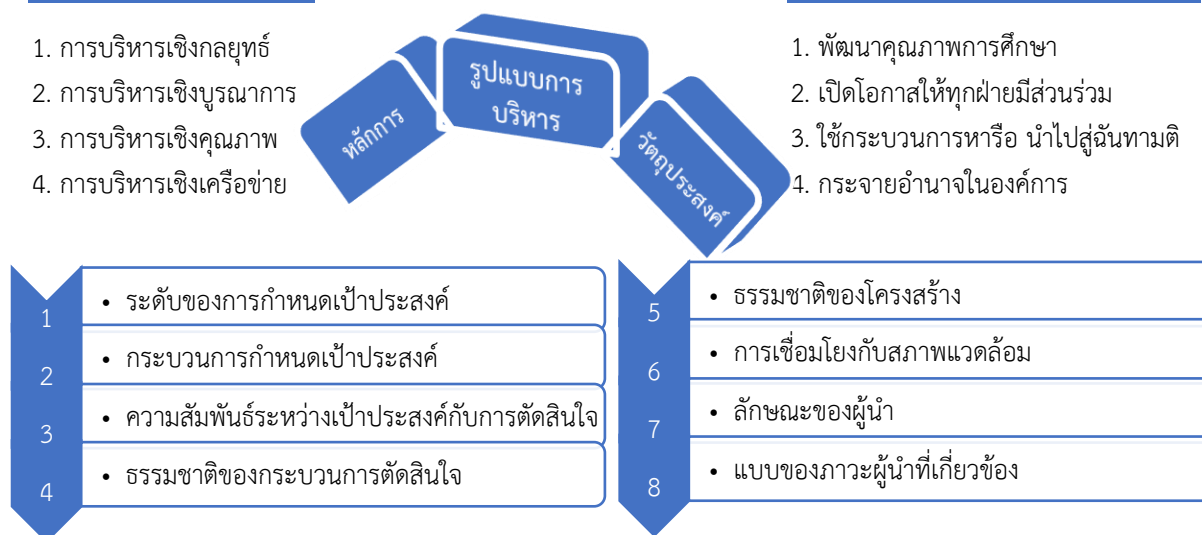
2.4.6 การเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมในการบริหารโรงเรียน โรงเรียนมีความสัมพันธ์และร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่เป็นกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนนักเรียนและการพัฒนาโรงเรียนให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.7 ลักษณะของผู้นำในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารเป็นทั้งผู้มีส่วนร่วม และคนกลาง เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน สร้างความร่วมมือ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารกับคณะครูและบุคลากร

2.4.8 แบบของภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้องในการบริหารโรงเรียน ใช้รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบมีส่วนร่วม และแบบกระจายอำนาจโครงสร้างที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันอย่างมีระบบ และเชื่อมโยงกัน จากคำอธิบายข้างต้น ช่วยให้เกิดความเข้าใจง่ายขึ้น แสดงเป็นภาพที่ 2 ดังนี้

จากคำอธิบายข้างต้น ช่วยให้เกิดความเข้าใจง่ายขึ้น แสดงเป็นภาพที่ 2 ดังนี้

รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน สำหรับการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย

ภาพที่ 2 แผนภาพรูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน ในการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย

3. การประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย

3.1 ด้านความถูกต้อง เมื่อนำข้อมูลการผลการประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นรายบุคคลมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความถูกต้องของรูปแบบในทุกประเด็น พบว่า ผลการประเมินความถูกต้องของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ด้านความถูกต้องในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.409) โดยรายการประเมินที่มีความถูกต้องมากที่สุดได้แก่ ชื่อรูปแบบ “รูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย” สอดคล้องกับการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.640)

3.2 ด้านความเป็นไปได้ เมื่อนำข้อมูลการผลการประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นรายบุคคลมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบในทุกประเด็น พบว่า ผลการประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ด้านความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.306) โดยรายการประเมินที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดได้แก่ แบบของภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้องในการบริหารโรงเรียน มีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการยอมรับจากบุคลากรในสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.728)

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย พบว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมเป็นรูปแบบการบริหารแบบทางการและแบบผู้ร่วมงาน ความต้องการจำเป็น ในภาพรวมเป็นรูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน เนื่องจากการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย จำเป็นต้องอาศัยการกระจายสิทธิอำนาจการบริหารและการตัดสินใจแก่ผู้ร่วมงานทุกคนขององค์กร โดยเปิดโอกาสให้คนในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อหาจุดยืน และความเห็นชอบร่วมกันเพื่อนำไปสู่ฉันทามติ ทั้งนี้

สอดคล้องกับแนวคิดและหลักการ แนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการทางการศึกษาของ (Bush, 2003) ที่ได้กล่าวสรุปว่า รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญในเรื่องการกระจายสิทธิอำนาจการบริหารและการตัดสินใจแก่บุคลากรบางกลุ่ม หรือผู้ร่วมงานทุกคนขององค์กร โดยเปิดโอกาสให้คนในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อหาจุดยืน และความเห็นชอบร่วมกันเพื่อนำไปสู่ฉันทามติ ส่วนสิทธิอำนาจต่าง ๆ ในองค์กรมีการกระจายไปให้กลุ่มบุคคล หรือทุกคนในองค์กรที่มีความเข้าใจวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นอย่างดี

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในภาพรวมเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย พบว่าสภาพปัจจุบันอยู่ในรายการลักษณะของผู้นำ สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น อยู่ในรายการธรรมชาติของโครงสร้าง เนื่องจากโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน มีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษาแก่เยาวชนในท้องถิ่น และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่ โดยโรงเรียนเหล่านี้มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานและการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21

2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนดังกล่าวมีชื่อรูปแบบว่า รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงานในการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย มีหลักการบริหารโรงเรียน 4 หลักการ ได้แก่ หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์, หลักการบริหารเชิงบูรณาการ, หลักการบริหารเชิงคุณภาพ และหลักการบริหารเชิงเครือข่าย มาผนวกกับสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภัทร มหาวงค์, วิทยา จันทรศิลา, และทำรงลักษณ์ เอื้อนครินทร์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของเครือข่าย หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักความรับผิดชอบ ดังนั้นในการใช้รูปแบบนั้นผู้ใช้จะต้องยึดมั่นและดำเนินตามหลักการที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียน ได้มาจากผู้ที่วิจัยสังเคราะห์จากเอกสารผนวกกับการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนดังกล่าว พบว่าจะต้องเป็นรูปแบบการบริหารที่ผสมแนวคิดและหลักการของการบริหารโรงเรียนในรูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน เข้ากับรายละเอียดของหลักการ และวัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียน ส่งผลให้ได้วัตถุประสงค์ 4 ข้อ ได้แก่ 1) พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 2) เพื่อเปิดโอกาสให้คนในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจต่าง ๆ 3) เพื่อใช้กระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อหาจุดยืนและความเห็นชอบร่วมกัน และ 4) เพื่อกระจายสิทธิอำนาจต่าง ๆ ในองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภากร เมฆขยาย (2564) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นทักษะอาชีพของสถานศึกษาในเขตพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษามีการสำรวจบริบท ความต้องการของชุมชนในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นทักษะ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพ มีนโยบาย แผนงาน เป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ที่คาดหวังเกี่ยวกับคุณภาพของนักเรียนและผลประโยชน์ที่นักเรียนจะได้จากประสบการณ์ในการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษารูปร่างนี้ ไปใช้ในการวางแผนสนับสนุนและกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องทราบบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบเพื่อให้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาต่อไป

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ระดับของการกำหนดเป้าประสงค์ในการบริหารโรงเรียน 2) กระบวนการกำหนดเป้าประสงค์ในการบริหารโรงเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์กับการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียน 4) ธรรมชาติของกระบวนการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียน 5) ธรรมชาติของโครงสร้างในการบริหารโรงเรียน 6) การเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมในการบริหารโรงเรียน 7) ลักษณะของผู้นำ และ 8) แบบของภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้องในการบริหารโรงเรียน เนื่องจากการบริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป็นพื้นที่ที่ต้องใช้ความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการบริหาร บุคลากรทุกคนจึงต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์ ทิศทาง และกรอบการดำเนินงาน เพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจในทิศทางและเป้าหมายร่วมกัน สามารถร่วมมือกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภัทร มหาวงค์, วิทยา จันทรศิลา, และทำรงลักษณ์ เอื้อนครินทร์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง ผลการวิจัย

พบว่า ขอบข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ประกอบด้วย ความร่วมมือในการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ความร่วมมือในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้และความร่วมมือในการใช้แหล่งเรียนรู้ และกระบวนการบริหารเครือข่าย ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การประสานงาน การดำเนินงาน และการปรับปรุง ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนที่จะนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนฉบับนี้ไปประยุกต์ใช้ จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารข้างต้นให้เข้าใจอย่างแท้จริง เพื่อนำรูปแบบไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. รูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย มีความถูกต้องและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากหลักการบริหาร วัตถุประสงค์ของการบริหาร และองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียน มีความครบถ้วน พัฒนาข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา จึงทำให้รูปแบบการบริหารโรงเรียนดังกล่าวมีความถูกต้องและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เป็นแบบจำลองในการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลือชัย ชูนาคา, และวิทยา จันทร์ศิลา (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งผลการวิจัยสรุปว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ และประเมินโดยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อาศัยอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เนื่องจากการพัฒนารูปแบบมีความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้บริหารจัดการการศึกษาสำหรับโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทั้งระดับปฏิบัติและระดับนโยบาย ควรดำเนินการ ดังนี้

1.1 ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโรงเรียนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ ๆ ของรูปแบบการบริหารที่ได้พัฒนาขึ้น และนำมาเปรียบเทียบกับรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่กำลังดำเนินการในปัจจุบันเพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็ง และโอกาสที่เป็นไปได้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโรงเรียนในระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนสามารถบรรลุตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

1.2 โรงเรียนควรนำรูปแบบการบริหารดังกล่าวไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยผู้บริหารควรใช้วิธีการบริหารที่เน้นการบูรณาการระหว่างรูปแบบทางการ และรูปแบบผู้ร่วมงาน ในการบริหารโรงเรียน โดยเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของโรงเรียน ยึดแนวปฏิบัติที่เกิดจากความเห็นพ้องร่วมกันของผู้ร่วมงาน เพื่อให้ครูเกิดแรงจูงใจในการทำงาน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน และมีการพัฒนาขีดความสามารถของครูในการพัฒนาตนเอง พัฒนาโรงเรียน และพัฒนาเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นแก่ครู ซึ่งจะเป็นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่สถานศึกษาอย่างแท้จริงอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีนโยบายที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเกิดแรงจูงใจในการทำงาน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน และมีการพัฒนาขีดความสามารถของครูในการพัฒนาตนเอง พัฒนาโรงเรียน และพัฒนาเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นแก่ครู โดยกำหนดมาตรการในการประเมินและเลื่อนวิทยฐานะแก่ครูให้ดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว เปิดเวทีให้ครูได้แสดงความสามารถเต็มตามศักยภาพในระดับทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับประเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีบทบาทหลักในการเป็นศูนย์ประสานงานและบริหารจัดการเพื่อให้เกิดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตร ตลอดจนการวัดและประเมินผล และให้ดำเนินการในส่วนที่เป็นแนวนโยบายที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่แล้วให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น เกิดผลสำเร็จเชิงประจักษ์ต่อครูให้มากยิ่งขึ้น

1.4 กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรปรับปรุงหรือกำหนดกฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน ให้สอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของรูปแบบการ

บริหารแบบบูรณาการที่ได้พัฒนาขึ้น เพื่อให้สามารถนำรูปแบบดังกล่าวไปใช้กับโรงเรียนที่ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน ให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 รูปแบบที่พัฒนาขึ้นยังมิได้มีการนำไปทดลองใช้ เพื่อดูประสิทธิผลของการใช้รูปแบบ ดังนั้น ควรมีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนดังกล่าวกับ โรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

2.2 ในการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย ควรใช้การบูรณาการจากผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในหลาย ๆ ลำดับ มาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย เพื่อให้เกิดคุณภาพ และประสิทธิภาพที่สูงขึ้นในการจัดการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จิรภัทร มหาวงค์, วิทยา จันทร์ศิลา, และทำรงค์ อ่อนครินทร์. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 18(4): 114-127.
- ทวีศักดิ์ หงษ์เจริญ, และนันทรัตน์ เจริญกุล. (2563). ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ตามแนวคิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน. *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา*. 3(1): 40-60.
- ลือชัย ชูนาคา, และวิทยา จันทร์ศิลา. (2559). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 18(2): 72-80.
- ศุภากร เมฆขย. (2564). รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นทักษะอาชีพของสถานศึกษาในเขตพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *คุรุสภาวิทยากร*. 2(2): 93-106.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Bush, T. (2003). *Theories of Educational Leadership and Management*. (3rd ed.). London: SAGE Publications.
- Joyce, B., & Weil, M. (1996). *Model of Teaching*. (5th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Office of the Education Council. (2017). *The National education plan B.E. 2560-2579 (2017-2036)*. Bangkok: Office of the Education Council.
- Phengsawat, W. (2010). Research on developing models. *Rajabhat Sakon Nakhon University Journal*. 2(4): 2-14. [In Thai]
- Udomsree, T. (2015). *The School Management Model to Enhance the Professional Learning Community in Classroom Action Research*. (Ph.D. Independent study in Educational Administration Division. Faculty of Education, Chulalongkorn University). [In Thai]